Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001078

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюченко Євгенія Анатоліївна
2. Yevheniia A. Kostiuchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3223-718X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 04-06-2026

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12908

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.41.21, 15.81.99

Тема дисертації:

1. Соціально-психологічні чинники феномену імпостора в студентської молоді

2. Socio-psychological factors of impostor phenomenon among students

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена вивченню соціально-психологічних чинників феномену імпостора. У роботі теоретично обґрунтовано та емпірично верифіковано комплексну модель соціально-психологічної детермінації феномену імпостора. Наукова новизна роботи полягає у виявленні гендерних особливостей феномену імпостора, обґрунтуванні медіації між його когнітивними та ресурсними компонентами, а також встановленні якісної трансформації психологічних захистів залежно від інтенсивності переживань імпосторизму. У першому розділі здійснено теоретико-методологічний аналіз проблеми вивчення феномену імпостора. Розкрито його дуальну природу як стабільної диспозиції та ситуативного стану, що актуалізується в умовах соціального оцінювання. Систематизовано ключові психологічні підходи до розуміння конструкту та обґрунтовано трирівневу модель детермінації феномену. Зазначена модель інтегрує екстраперсональні (вимоги висококонкурентного академічного середовища, специфіка сімейної динаміки, макроконтекстуальний стрес та вплив умов війни), інтраперсональні (дезадаптивний перфекціонізм, дефіцит саморегуляції, виснаження Его, академічна прокрастинація) та інтерперсональні чинники (стилі ненадійної

прихильності, порушення багатовимірної базової довіри). У другому розділі висвітлено методологічні засади та етапи організації емпіричного дослідження. Наведено результати розвідувального етапу, які емпірично підтвердили, що інтенсивний імпосторизм супроводжується специфічним тривожно-астенічним емоційним кластером (високі рівні тривоги, 3 втоми та безпорадності), будучи відносно незалежним від загальної пригніченості. На основі цих даних розроблено концептуальну модель основного етапу, схарактеризовано вибірку та статистично доведено високу надійність і психометричну адекватність застосованої діагностичної батареї з шести стандартизованих методик. У третьому розділі наведено розгорнуті результати основного емпіричного дослідження на вибірці студентів (N=483). За допомогою методів описової статистики підтверджено високу поширеність феномену - 55,5% студентів демонструють високий та дуже високий рівень імпосторизму, при цьому найвища вразливість фіксується на спеціальностях з високим рівнем епістемологічної невизначеності (гуманітарні науки та ІТ). Експлораторний факторний аналіз дозволив виявити гендерні особливості латентної структури предикторів, зокрема у жінок перфекціоністичні стандарти тісно пов'язані з тривожністю та страхом відторгнення, що каталізує швидке виснаження ресурсів, тоді як у чоловіків перфекціонізм функціонує як більш автономний адаптивний ресурс, а головним джерелом тривоги виступає інтроектований батьківський тиск. За результатами покрокового множинного регресійного аналізу визначено ієрархію прямих предикторів (модель пояснює 63,3% дисперсії). Доведено, що когнітивним ядром феномену є занепокоєність помилками та сумніви у діях. Їхній деструктивний вплив додатково підсилюється ресурсними дефіцитами (виснаження Его, академічна прокрастинація) та порушенням базової безпеки (тривожний та відкидаюче-амбівалентний типи прихильності, знижена довіра до світу). За результатами моделювання структурними рівняннями (SEM) доведено існування часткової медіації між предикторами та залежною змінною, виокремлено ключові предиктори феномену імпостора в студентської молоді. Встановлено, що втрата ресурсів саморегуляції (виснаження Его) є ключовою опосередковуючою ланкою у взаємодії предикторів та імпосторизму. Визначено, що дезадаптивний перфекціонізм та тривожна прихильність не лише прямо генерують відчуття інтелектуальної фальші, але й системно вичерпують вольові ресурси студента. Це виснаження, яке додатково обтяжується загальним екзистенційним фоном війни, паралізує здатність до інтерналізації успіху та остаточно укріплює «цикл імпостора».

2. This dissertation investigates the socio-psychological factors of the impostor phenomenon. The study theoretically substantiates and empirically verifies a comprehensive model of the socio-psychological determination of the impostor phenomenon. The scientific novelty of the research lies in the identification of gender-specific mechanisms underlying the formation of the impostor phenomenon, the substantiation of serial mediation between its cognitive and resource components, and the establishment of a qualitative transformation of psychological defenses depending on the intensity of impostor experiences. The first chapter provides a theoretical and methodological analysis of the impostor phenomenon. It reveals the dual nature of the phenomenon as both a stable disposition and a situational state triggered under conditions of social evaluation. Key psychological approaches to understanding the construct are systematized, and a three-level model of the phenomenon's determination is substantiated. This model integrates extrapersonal factors (the demands of a highly competitive academic environment, family dynamics, macro-contextual stress, and the impact of wartime conditions), intrapersonal factors (maladaptive perfectionism, self-regulation deficits, ego depletion, academic procrastination), and interpersonal factors (insecure attachment styles, impairment of multidimensional basic trust). The second chapter outlines the methodological framework and organizational stages of the empirical research. It presents the results of the exploratory phase, which empirically confirmed that intense impostorism is accompanied by a specific anxious-asthenic emotional cluster (high levels of anxiety, fatigue, and helplessness), while remaining relatively independent of general depression. Based on these findings, the conceptual model for the main stage was developed, the sample was characterized, and the high reliability and psychometric adequacy of the applied diagnostic battery, comprising six standardized instruments, were statistically proven. The third chapter details the comprehensive results of the main empirical study conducted on a sample of university students (N = 483). Descriptive statistics confirmed the high prevalence of the phenomenon, with 55.5% of

students demonstrating high and very high levels of impostorism. The highest vulnerability was recorded in academic majors characterized by a high degree of epistemological uncertainty (humanities and IT). Exploratory factor analysis revealed gender specificity in the latent structure of predictors. Specifically, in females, perfectionistic standards are closely intertwined with anxiety and the fear of rejection, which catalyzes rapid resource depletion. In contrast, in males, perfectionism functions more as an autonomous adaptive resource, with introjected parental pressure serving as the primary source of anxiety. Stepwise multiple regression analysis determined the hierarchy of direct predictors (the model accounts for 63.3% of the variance). The findings proved that the cognitive core of the phenomenon consists of concern over mistakes and doubts about actions. Their destructive impact is further amplified by resource deficits (ego depletion, academic procrastination) and compromised basic security (anxious and dismissive-ambivalent attachment styles, decreased trust in the world). Structural equation modeling (SEM) confirmed the existence of a partial mediation mechanism between the predictors and the dependent variable, isolating the key predictors of the impostor phenomenon in student youth. It was established that the loss of self-regulatory resources (ego depletion) acts as a crucial mediating link in the interaction between predictors and impostorism. The results determined that maladaptive perfectionism and anxious attachment not only directly generate feelings of intellectual fraudulence but also systematically deplete the student's volitional resources. This depletion, further exacerbated by the overarching existential background of the war, paralyzes the ability to internalize success and ultimately reinforces the “impostor cycle”.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Березовська Л. І., Костюченко Є. А. Психологія феномену імпостора: емпіричний ракурс. Український психологічний журнал. 2021. № 1 (15). С. 9-23. https://doi.org/10.17721/upj.2021.1(15).1
- Костюченко Є. А. Феномен імпостора: огляд закордонних психологічних досліджень. Вісник Національного університету оборони України. 2023. № 3 (73). С. 91–96. https://doi.org/10.33099/2617-6858-2023-73-3-91-96
- Костюченко Є. А. Саморегуляція поведінки як чинник формування феномену імпостора. Вісник Національного університету оборони України. 2024. № 5 (81). С. 88–95. https://doi.org/10.33099/2617-6858-2024-81-5-88-95
- Костюченко Є. А. Психологічні кореляти феномену імпостора у студентів українських університетів. Наукові перспективи. 2025. № 12 (66). С. 2355-2363. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-12(66)-2355-2363
- Костюченко Є. А. Особливості прояву феномену імпостора у студенток українських університетів. Габітус. 2025. Вип. 79. Т. 2. С. 114-118. https://doi.org/10.32782/hbts.79.2.22

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0126U000105

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орищин-Буждиган Лідія Степанівна

2. Lidiia S. Oryshchyn-Buzhdyhan

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5681-0307

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Євген Володимирович

2. Yevhen V. Karpenko

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4046-0410

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57831331100

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петровська Інга Ростиславівна

2. Inha R. Petrovska

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7544-945X

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58126457100; Web of Science Researcher ID: B-8482-2019; https://scholar.google.com.ua/citations?user=wIpVuXgAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мищишин Марія Миколаївна
2. Maria M. Myschyshyn

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4836-8085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мащак Світлана Остапівна
2. Svitlana O. Mashchak

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2342-233X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Дорожкін Валерій Романович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Дорожкін Валерій Романович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Генералова Анастасія Юріївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

